herpy

AGAMER

Acanthosaura lepidogaster

Acanthosaura lepidogaster er en grågrønn til brun skogagame med en torn bak hvert øye og en lav kam av pigger i nakken. Den er utbredt fra det sørlige Kina over Vietnam og Laos til Thailand og Myanmar. Arten blir 20-28 cm, lever i buskaset og på skogbunnen og trenger et fuktig, forholdsvis kjølig terrarium der luften ikke blir varmere enn 28 °C.

Familie: Agamidae Engelsk: Brown Pricklenape Tidligere navn: *Acanthosaura lamnidentata; Acanthosaura fruhstorferi; Acanthosaura braueri* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**20-28 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**5-10 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Trelevende og bakkelevende**
Biotop	**Regnskog og fjellskog**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**100 × 50 × 100 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-26 °C**
Varmeplass	**28-30 °C**
Temperatur, natt	**18-21 °C**
Luftfuktighet	**70-90 %**
Vann	**Vanndel**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Insekter og mark/snegler**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**6-12 egg**
Inkubasjon	**110-130 dager** ved 25-27 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Acanthosaura lepidogaster er en slank skogagame med sammentrykt kropp og lang hale. Grunnfargen er grågrønn, olivengrønn eller brunaktig, ofte med mørke flekker og tverrbånd, og nyansen skifter med temperatur, lys og humør. Strupen er lysegrå til svart, og buken er hvit. Bak hvert øye sitter det en kraftig torn, og i nakken og langs ryggen går det en lav kam av spisse skjell. Piggene er kortere enn hos *A. capra*, og dyret er mindre og brunere.

Voksne dyr blir 20-28 cm inkludert hale, og halen utgjør omtrent tre femdeler av lengden. Arten ble beskrevet i 1829 av Georges Cuvier. Navnet kommer av gresk *lepis*, skjell, og *gaster*, buk, selv om bukskjellene ikke er noe spesielt hos arten. Navnene *A. lamnidentata* og *A. fruhstorferi* er eldre betegnelser for samme art. Bestanden på Hainan ble en tid regnet med, men er nå igjen en selvstendig art, *A. hainanensis*, og flere nye arter er de siste årene skilt ut fra slekten i området.

Artene i slekten forveksles ofte i handelen, så sjekk hvilken art du har, før du innretter stellet etter en veiledning. Dyrene er rolige og kan bli nokså tamme, men de er ikke dyr til daglig håndtering. Viltfangede dyr er ofte stresset og angrepet av parasitter; oppdrettede dyr er langt å foretrekke.

Stellet av akkurat denne arten er bare sparsomt beskrevet. Tallene for klima og terrarium bygger på den nærstående *A. capra*, og tallene for egg og rugetid på *A. crucigera*.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Utbredelse og leveområde

Acanthosaura lepidogaster har en bred utbredelse i Sørøst-Asia og det sørlige Kina. Den finnes i det nordlige Thailand, i Vietnam, Laos og Myanmar og i det sørlige Kina (Yunnan, Guangxi, Guangdong og Fujian). I Vietnam er den kjent fra mange provinser, fra Lao Cai og Ha Giang i nord til Kon Tum i sør.

Utbredelsen er under revisjon: bestanden på Hainan er skilt ut som en egen art, og eldre opplysninger kan dekke flere nært beslektede arter. Arten er oppført som ikke truet (LC).

> **Naturlig utbredelse:** Kina, Laos, Myanmar (Burma), Thailand og Vietnam.

LEVEOMRÅDE

Acanthosaura lepidogaster lever i fuktige skoger og skogkanter i kupert og fjellrikt terreng, fra lavlandet og opp i mellomhøydene. Den er dagaktiv og oppholder seg på stammer og greiner lavt over bakken, i buskaset og på skogbunnen, der den sitter helt stille og er godt kamuflert mot bark og løv. Hunnene legger eggene under råtnende tre og bark.

Skogene er skyggefulle og fuktige. I den nordlige delen av utbredelsen, i det sørlige Kina og det nordlige Vietnam, er klimaet subtropisk med kjølige vintre, mens arten lenger sør lever i varmere, lavere skoger. Dyret soler seg bare lite.

Stell

TERRARIET

Et voksent dyr trenger et terrarium på minst 100 × 50 × 100 cm (lengde × bredde × høyde). Arten bruker både greinene og bunnen, så grunnflaten er like viktig som høyden. Et par trenger mer plass. Nettlokk og store ventilasjonsflater sikrer luftskiftet når luftfuktigheten er høy.

Innred med loddrette og skrå greiner og stammer, kork- eller barkplater på bakveggen og tette, levende planter som gir ly og holder på dråpene. Legg barkbiter og røtter på bunnen som skjul. Et lavt vannparti eller en stor, lav vannskål, gjerne med et dryppanlegg, brukes til å drikke og bade i; vannet må høyst være 10-15 cm dypt.

Bunnen er en fuktholdende blanding av skogjord, kokosfiber og litt sand over et drenslag, slik at det ikke blir stående vann i bunnen. Den må være 15-20 cm dyp, slik at hunnen kan grave. Fjern ekskrementer daglig.

Hold ikke to hanner sammen. Et par kan bo sammen i et stort terrarium hvis det er rikelig med skjul i løvet og på bunnen.

Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn

TEMPERATUR

Acanthosaura lepidogaster tåler varme dårlig. Luften i terrariet skal ligge på 20-26 °C om dagen og må ikke bli varmere enn 28 °C. Blir det varmere over lengre tid, er det fare for heteslag, stress og uttørking. Grensen ligger et par grader under grensen for *A. capra*, fordi arten også lever i subtropiske skoger med kjøligere klima.

En liten solplass på 28-30 °C er nok, for arten soler seg nesten ikke. Det viktigste er en jevn, moderat temperatur i hele terrariet. Om natten skal temperaturen falle til 18-21 °C. Mål med digitale termometre både ved solplassen og nede i terrariet.

I varme perioder i Norge kan terrariet bli for varmt i en varm stue. Flytt det til et kjøligere rom, bruk en vifte, eller slå av varmen. Terrariet må aldri stå i direkte sol.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 70-80 % om dagen og gjerne rundt 90 % om natten. Sprøyt terrariet grundig med bløtt vann 2-3 ganger om dagen, slik at det henger dråper på planter og vegger. Et regnanlegg på timer holder nivået stabilt. Mål med et digitalt hygrometer midt i terrariet.

Dyret drikker av dråper og av rennende vann, og uten daglig sprøyting kan det bli uttørket og få problemer med hudskiftet. Terrariet må tørke litt mellom sprøytingene, ellers oppstår det mugg, så god ventilasjon er like viktig som fukt.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv, men lever i skyggen i skogen og trenger bare svak UVB. Bruk et T5 HO-rør på 6 % (Ferguson-sone 2) i en reflekterende armatur over nettet, som dekker omtrent halvparten av terrariets lengde. Kontroller avstanden mellom rør og dyr med en UV-måler, og sørg for at dyret alltid kan trekke seg tilbake i skygge.

Suppler med en LED- eller T5-lampe i dagslys, slik at plantene trives, og slå på lyset 11-13 timer om dagen, lengst om sommeren. Rørene skiftes etter produsentens anvisning.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Arten lever av insekter og andre smådyr. Gi et variert kosthold av sirisser, kakerlakker, gresshopper, silkeormer, meitemark og små snegler uten hus. Melorm, voksorm og andre feite larver gis bare av og til, for dyrene blir lett for tykke. Byttet må høyst være så stort som avstanden mellom dyrets øyne. Dyret spiser mest om dagen og jakter gjerne på bunnen.

Unger fôres daglig med så mange små insekter som de kan spise på 10 minutter. Voksne fôres daglig eller annenhver dag, så mye de spiser på omtrent 5 minutter. Dryss insektene lett med et kalktilskudd med litt D3 og vitaminer, og fôr dem med grønt og grønnsaker i minst ett døgn før fôringen.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Acanthosaura lepidogaster er en rolig skogagame som ofte sitter helt stille på en gren, en stamme eller bunnen. Den beveger seg sjelden raskt. Når den blir skremt, blir den mørkere, spiler ut nakkekammen eller åpner gapet. Det er tegn på stress, og da må den få ro.

Gi et nytt dyr 1-2 uker i fred. Tem det ved å være til stede, tilby fôr fra hånden og la det krabbe opp på hånden i stedet for å gripe det. Hold håndteringen kort og sjelden. Vask hendene med såpe etter all kontakt med dyr, terrarium og fôr, for krypdyr kan bære salmonella.

Hold hannene adskilt, for de er territoriale og kan slåss. Et par kan klare seg sammen i et stort terrarium, men det er ingen garanti. Arten trives også fint alene.

Les mer: Karantene og hygiene

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnsforskjellene er små. Hannen er slankere og har som regel en tykkere halerot, et litt større hode og en kraftigere nakkekam, mens hunnen er bredere i kroppen. Kjønnet bestemmes sikrest av en veterinær.

Alderen ved kjønnsmodenhet er ikke kjent. Sett først en hunn i avl når hun er fullvoksen og i god hold.

PARRING

Paringstiden er ikke kjent. En kjølig periode på 6-8 uker om vinteren med kortere dager og et par grader lavere temperatur setter i gang avlen, og når lyset og varmen økes igjen, er dyrene raskt paringsklare. Hannen nikker med hodet, følger etter hunnen og griper henne med et bitt i nakken under paringen.

Sett hannen sammen med hunnen i hennes terrarium under oppsyn, og fjern ham hvis hunnen får sår eller blir stresset.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger eggene omtrent en måned etter paringen. Noen dager før slutter hun å spise og prøvegraver på bunnen. Hun graver et hull på opptil 10 cm i fuktig jord eller under råtnende tre og bark, legger 6-12 egg og skraper hullet igjen.

Bunnen må være 15-20 cm dyp og så fuktig at et gravd hull holder; en blanding av jord og torv er egnet. Uten et egnet sted kan hunnen holde eggene tilbake, og det kan gi livstruende eggleggingsproblemer. Hunner legger også ubefruktede egg uten en hann.

INKUBASJON

Grav forsiktig opp eggene, og legg dem i samme stilling i en lukket beholder med fuktig vermikulitt eller perlitt. Ved 25-27 °C klekkes de etter 110-130 dager. En lavere temperatur forlenger rugetiden.

Vend ikke eggene, og hold luftfuktigheten i beholderen høy. Sjekk jevnlig for mugg, og fjern ubefruktede egg som faller sammen eller blir slimete.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene flyttes til et oppdrettsterrarium med samme klima som de voksnes: høy luftfuktighet, moderat varme, UVB og mange kvister og blader. Et eventuelt vannparti må høyst være 5 cm dypt. Ungene kan vokse opp sammen i et romslig terrarium, men skill dem fra hverandre hvis de begynner å slåss.

Sprøyt daglig, og fôr daglig med små sirisser, små ormer og små snegler, lett dysset med kalk og vitaminer. Hvor raskt ungene vokser, er ikke kjent for arten.

Helse og vanlige feil

Viltfangede dyr er ofte stresset og tungt angrepet av parasitter, så en avføringsprøve hos en veterinær med erfaring med krypdyr er det første et nytt dyr skal ha. De typiske problemene er:

- Heteslag og uttørking ved for høy temperatur. Luften må ikke bli varmere enn 28 °C.
- Problemer med hudskiftet og tørre øyne ved for lav luftfuktighet og for lite sprøyting.
- Metabolsk beinsykdom (mykt skjelett) ved for lite kalk og UVB.
- Luftveisinfeksjoner og mugg hvis terrariet er vått og dårlig ventilert.
- Fedme ved for mange feite larver.
- Innvendige parasitter og midd, særlig hos viltfangede dyr.
- Eggleggingsproblemer hos hunner uten et egnet sted å grave. Det er livstruende og krever veterinær.

Et sunt dyr har klare øyne, en fyldig halerot og en kraftig kropp. Det puster med lukket munn og spiser regelmessig. Søk veterinær hvis dyret går ned i vekt, slutter å spise, sitter apatisk på bunnen eller puster med åpen munn.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.